

Transcriptie van het oprichtingsstatuut uit 1508 van de rederijderskamer De Wijngaartranke te Kapelle; kopie uit 1804 van een onbekend origineel.

Gemeentearchief Reimerswaal, 'archieff rederijderskamer De Wijngaartranke', schrift '1804-1872', [16r t/m 51r]

Transcriptie door Bram le Clercq, Goes.

Zie ook Bram le Clercq, 'Begrepen en gefondeert'; het oprichtingsstatuut van de Kapelse rederijderskamer De Wijngaartranke; in *De Spuije, Tijdschrift van de Heemkundige Kring De Bevelanden en de Vereniging Vrienden van het Historisch Museum De Bevelanden*, nr. 100, maart 2017, 30-45. Daarin een andere presentatie van de tekst van het statuut met een inleiding.

Verantwoording

Het afschrift van 1804 kent geen folionummering; die is in de transcriptie wel aangebracht en weergegeven tussen vierkante haken. In deze weergave van het statuut zijn de regellengtes conform die van het handschrift. De tekst wordt hier doorlopend weergegeven; waar de tekst doorgaat op een volgend folium wordt dat hier aangeduid door de vermelding van dat folium, vet en tussen vierkante haken.

De tekst is zo diplomatisch mogelijk getranscribeerd. Kennelijke overschrijffouten zijn gehandhaafd, zo ook willekeurig aandoende onderstrepingen. De afschrijver van 1804 maakte tamelijk consequent gebruik van custodes, maar op veel plaatsen in de tekst niet helemaal correct. Om die reden zijn alle custodes, zowel de correcte als de incorrecte, in de transcriptie opgenomen.

De Gilde Broeiers van het
Rhetorika Gilde van Kappelle
hebben gekocht een wies van
Jan Nicols Kamer Liggende
in Kappelle in het east Ambagt
in Den Heik bijgoen pro bre bürge
voor 4 souden slaams het gemet
in het jaar 1728 op Den 13 september
En hij is groot 3 ge. Mute en 90 Rouden
Aen Nels Breite

Gedekten

van het
retorijka Gilde
te Kappelle.

overgeschreven

Door mij
Frans Kuislaage P.D.

Actum Klosting in het jaar 1704.

[fol.16r] [foto 17rechts]

Geregten
van het
retorijka gilde
te kappelle.
Overgeschreeven
door mij
Frans Verschraage P.Z.
Actum kloetinge in het jaar 1804

Gij edele wijngaardianke,
al las kappelle seijs,
met sine soete dranken,
Kasient nu algemeijs,
Retorijka zeer soet,
en slypt een riedmeij, moet,
in godts naam, haer betraamen,
es siert haer soet.

Voor-reden aan

Des
Konst-bevinnenden lezer

Alzo Melankolie zijnde
is van de mensgelijke Natuure
ke, overmiste keel en finiste
fantadion vaer uit spulit
de zijns, bij welke fantadion
de mensgelijke Natuure ges
consumpeand word, Kortende
tijd zijns leevens, om welke
consumptie te slydmeij, es
de genlytten te handhave
Medgaders ook vryde komer

[fol.16v] [foto 18links]

Gij edele wijngaartranke,
al van kappelle reijn,
met uwe zoete dranken,
versiert nu algemeen,
Retorijka zeer zoet,
en schept een nieuwen moet,
in godts naam naar betaamen,
en viert haar zoet.

[fol.17r] [foto 18rechts]

Voor-reden aan
Den
Konst-beminnenden lezer

Alzoo melankolie vijand
is van de menschelijke natuu-
re, overmidts veile en finiste
fantazien daar uit spruiten-
de zijn, bij welke fantazien
de menschelijke natuure ge-
corrumpeerd word, kortende den
tijd zijns leevens, om welke
corruptie te schuwen, en
de genuchten te handhaven,
midgaders ook vreugde vermee-

[custode:] rende,

in deugdzaamheden en eerbaare
handen, die alle fantasien bise-
ten, die menschen kanten slij-
ten, zoo is het dat de kee-
pidoornen, binnen de parogie
van Kappel, condiderende
en overmeekende, dat omtrent
de zelve parogie, in steden,
dorpen, en andre genoeglijke
plaatsen des Lands van See-
land, zijn spreukende min-
nelijke, broeddelijke, en eer-
lijcke gezelschappen van
Retorijka, en konste van
deugt, welke konste is
een van de zeven vrije, libere,

pryswaerdige konsten, en alle
andre konsten en moegen
niet staan, zonder dese eue-
le konste van Retorijka, want
zij moeder is, om ons maniere-
lijk, zinlijk, en tamelijk
te leeren spreken en verstaen,
alle diverse promocietien,
wel es phintelijk te onse
sprekers, in alle plaatsen
van eere, en manierlijk te
ken en spreken, welke gedet-
sclap tot nog toe niet gehou-
den is geweest binnen de zelve
plaatsen vorse, so hebben
daarom de zelve personen

[fol.17v] [foto 19inks]

in deugtzaamheden en eerbaarheden, die alle fantazien buiten der menschen harten sluiten, zoo is het dat zekere perzoonen, binnen de parochie van Kappelle, conzidererende en overmerkende, dat omtrent de zelve parochie, in steden, dorpen en andre genoeglijke plaatzen des lands van zee-land, zijn spruitende minnelijke, broederlijke, en eerlijke gezelschappen van Retorijka, en konste van deugt, welke konste is een van de zeven vrije, liberale,

[custode:] en

[fol.18r] [foto 19rechts]

prijswaerdige konsten, en alle andre konsten en mogen niet staan, zonder deze edele konste van Retorijka, want zij moeder is, om ons manierlijk, zinlijk, en tamelijk te leeren spreekken en verstaan, alle diverze pronadziätien wel en puntelijk te onderscheiden, in alle plaatzen van eere, en manierlijk leven en spreekken, welk gezelschap tot nog toe niet gehouden is geweest binnen de zelve plaatze voorsz., zo hebben daarom de zelve perzoonen

[custode:] ter

ter eeren ende ter waerdig=
heid van den alderdoetsten
en minlijksten naam Jarius,
geconcipieert, geordonneert,
en ingestelt, om in zijne
en eere te verbeedener, een
minlijk Gilde en broederschap,
en een genadigtelijke pom=
paignie, genaamt 't gezel=
schap van de Wijngraantre=
ke, stichtende en
houdende den zoeten Jarius
voor haaren patroon, ende in
haaren kamer zeer liefe=
lijk gepointetriet, in
dezen maniere, te weten
de Verbeeldinge van Jarius, van

Navel opwaert, spruitende uit
een wolke, omvangen met een
lieflijke Wijngraantreke,
met bladerkens en darrighen,
en met een kolleken dootstok=
ken, in het welke gespe=
cijseert staet voort ad=
tijt van de kamer, (in gods
kamer) geswapent met de
spilswapenen van ons lieve
en alvergoedigtigste genadige
Heer den Roomschen Keizer, en
de wapenen des lands van de
land, en dat lieflijke gesel=
schap, is begrepen en geson=
deert, in den jaere naer ons heeren

[fol.18v] [foto 20links]

ter eeren ende ter waerdig-
heid van den alderzoetsten
en minlijksten naam Jezus,
geconcipieert, geordonneert,
en ingesteld, om in recreätie
en eere te verbreederen, een
minlijk gilde en broederschap,
en een genuchtelijke com-
paignie, genaamt 't gezelschap
van de wijngaartranke,
sustinueerende en houdende
den zoeten Jezus voor haaren
patroon, ende in haaren kamer
zeer liefelijck gepointretniëert,
in dezer maniere, te weten
de verbeeldinge van Jezus, van

[custode:] den

[fol.19r] [foto 20rechts]

navel opwaart, spruitende uit
een wolke, omvangen met een
lieflijcke wijngaartranke,
met bladerkens en druifkens,
en met een rolleken doortrokken,
in het welke gespecificiseert
staat voor 't advijs van de kamer,
(in godts name) gewapent met
de schildwapenen van ons lieve
en aldergeduchtigste genadige
Heer den roomschen Keizer, en
de wapenen des lands van Zee-
land; en dat lieflijck gezelschap,
is begrepen en gefondeert:
in den jaare naar ons heeren

[custode:] geboorte

1508

geboorte, Vijftien hondert en
agt, door den edelen en wel
gebooren Hendrick Van bruc
ellid, Heer Jan gornelis Doon
brohwer, en Hubrecht Jans
Doon Van der gois, (Schoon-
meester in die tijd te Kapel-
luj, componisten Van de kam-
mer Van Ketwijck.

Jan

Artikels In den eersten Doo is geset
Dinneert, dat men alle
jaare zal houden een min-
lijke vergaderinge en dag
Van triumphe, genaamt den
feestdag, op den Niebjaars-
dag of ons heeren besnijdenis-
dag, en als dan zal elk Gyl-
debroeder gehouden zijn te
komen t' s' avonds te voo-
ren, met zijnder pinse in
de kamer Van Ketwijck, en
gaan dan al te saamen ge-
samendekant, in proopere or-
donnantie, ten toone henlic-
den presentieren Voor den Docten

Naam

[fol.19v] [foto 21links]

[in andere hand en in andere kleur:] 1508

geboorte, vijftien hondert en agt, door den edelen en wel gebooren Hendrik van bruellis, Heer Jan cornelis zoon brouwer, en Hubregt Jans zoon van der gois (schoolmeester in die tijd te Kappelle), componisten van de kamer van Retorijka.

[fol.20r] [foto 21rechts]

[in marge: Articuls] In den eersten zoo is geordonneert, dat men alle jaare zal houden een minnelijke vergaderinge en dag van triumphie, genaamt den feestdag, op den nieuwjaarsdag of ons heeren besnijdenisse, en als dan zal elk gildebroeder gehouden zijn te komen 't s'avonds te voren, met zijnder prinse in de kamer van Retorijka, en gaan dan al te saamen gezamendehand, in propere ordonnantie, ten toone henlieden prezenteeren voor den zoeten

[custode:] Naam

Naam Jeshu, Devotelyk
knielende op beide knien,
en zoo wie van deede gildes
oer niet en knielt op byden
Zijn knien, en daar van
geen vestent wort van den
pinzen en deken, zal verben
den de boet van vijf groote
staams, en zullen insgelijck
s'andendaags op den feestdag
te hoogmisse gaan, propur-
lijk en manierlyk te her-
ken, met speellende instrumens
ten, en een paar rijckelyke
toontzen, die men daarvoor
ben doeten naam jeshu predanten

Zal, en naer den dienst zoo
zullen alle de gildes
wederom gaan in de kamers
van Retrijka, en gaan eten
in hoeremen voolijke maalt-
tijd met malkanderen, en de
kosten van den selven feest
zullen de gildes
menderhand betalen, na aere-
hand een igelyk zyn portie
en aandeel.

Art: 2 Item dat men nie voortan
alle jaare Des zondags na den
feestdag van 't vooch: getel
spel, seken zal kieden die
sprinde van de wijngaartian
ke zal zyn, en eens deken,

[fol.20v] [foto 22links]

naam Jezus, devotelijk
knielende op beide haar knien,
en zoo wie van deeze gildebroe-
ders niet en knielt op bijde
zijn knien, en daar van
geärrssteert wort van den
prinse en deken, zal verbeu-
ren de boete van vijf groote
vlaams, en zullen insgelijks
s'anderdaags op den feestdag
ter hoogmisse gaan, proper-
lijk en manierlijk ter ker-
ke, met speelende instrumen-
ten, en een paar rijkelijke
toortzen, die men daar voor
den zoeten naam Jezu presentee-

[custode:] ren zal

[fol.21r] [foto 22rechts]

zal, en naar den dienst zoo
zullen alle de gildebroeders
wederom gaan in de kamer
van Retorijka, en gaan eeten
en houden een vroolijke maal-
tijd met malkanderen, en de
kosten van der zelve feeste,
zullen de gildebroeders geza-
menderhand betalen, na adve-
nand een igelijk zijn portie
en aandeel.

[in marge: Art. 2] Item dat men nu voortaan
alle jaare des zondags na den
feestdag van 't voorsz. Gezel-
schap, eenen zal kiezen die
prinse van de wijngaartran-
ke zal zijn, en eenen deeken,

[custode:] en

in twee notable perzoonen van
t'gezelschap, de welke bele-
ders zullen zijn, of eenen,
alzo o' henbieden best dunkt
te zijn, bij electie, voren,
en meeste stemmen van de
gemeene gedellen, de welke
belooven zullen, dit ge-
zelschap wel, getrouwelyk,
en denghelyk te regeren,
naar haars beste verstand en
wetensheid, alle den tyd
dat zij regniment zullen
hebben, en zullen kiezen
eenen bode en secretaris, om
te scrijven alle het gene dat
hen nood zij, en het selve gezels-

schap te

te ontbieden als van nood
zal moogen weeden.

Art. 3. Item Zoo wie in dit voore
schreeve gezelschap komen
wilt, dat zal niet moogen
weeden, dan bij consent van
den prins en beken, met de
gemeene gedellen van de ka-
mer, en zullen zijn van goe-
der eeren ende jaars, en zulk
ken gehouden weeden te geuen
tot haander inkomsten, het
gene dat den prins en be-
ken met de beleiders goedden-
ken zal, en den gewoone
bode van zijn bypaal 2 grote vli-

tals 4

[fol.21v] [foto 23links]

en twee notable perzoonen van
't gezelschap, de welke beleders zullen zijn, of eenen, alzo 't henlieden best dunkt te zijn, bij electie, vooizen, en meeste stemmen van de gemeene gezellen, de welke belooven zullen, dit gezelschap wel, getrouwelijk, en deugdelijk te regeeren, naar haar beste verstand en wetendheid, alle den tijd dat zij regument zullen hebben, en zullen kiezen eenen bode en cecretaris, om te schrijven alle het gene dat hen nood zij, en het zelve gezelschap te

[custode:] schap te

[fol.22r] [foto 23rechts]

te ontbieden als van noode zal moogen weezen.

[in marge: Art. 3] Item zoo wie in dit voorschreeve gezelschap komen wilt, dat zal niet moogen weezen, dan bij konsent van den prinse en deken, met de gemeene gezellen van de kamer, en zullen zijn van goeder eeren ende faam, en zullen gehouden weezen te geven tot haarder incomste, het gene dat den prinse en deken met de beleders goeddunken zal, en den gezwooren bode voor zijn bijhaal 2 groote vls.

[custode:] Art. 4

Art: 4 Item Zoo is geordonneert
besloten bij priinde en deken
met de gemene gelidbraders,
dat niemant uit dese Ra-
mer Voorz: Zal mogen gaan,
ten zij tusselen het vernieu-
wen van priinde en deken, en
dat met goeder hande, en zoo
wie blijft na dat den priinde
en deken verkooren zijn, met
de andre begaevens, die zal
gehouden zijn dat jaar lank,
Zonder verlaat, te gelden en
te contribueren in alle din-
gen, en te doen in alles alsan-
dere, ten tijde toe als Voorz: is;
uitgenomen die tusselen sterwen.

Art: 5

Art: 5 Item in dien iemand van't
Voorz: Gedelschap uit de pa-
roplic verstrucken, en uit
het Voorz: Gedelschap waden
wilden, die zal daar uit mo-
gen spreiden, mits betaalen-
de zijn bootschuld, en alle
die agterstellen die hij ten
hande van speulen, of van
boeten, of zijn jaargeld, of an-
dere ongemanderheden speld-
dig waden mag, en zal gehou-
den zijn te betaalen, en van
alles te voldoen, eer hij uit
het gedelschap gaat.

Art: 6 Item als een van de Voorz:

Gildbraders

[fol.22v] [foto 24links]

[in marge: Art. 4] Item zoo is geöordonneert en beslooten bij prinse en deken met de gemeene gildebroeders, dat niemand uit deze kamer voorsz. zal mogen gaan, ten zij tusschen het vernieuwen van prinse en deken, en dat met goeder kanse, en zoo wie blijft na dat den prinse en deken verkooren zijn, met de andre regeerders, die zal gehouden zijn dat jaar lank, zonder verlaat, te gelden en te contibuëeren in alle dingen, en te doen in alles als andre, ten tijd toe als voorsz. is; uitgenomen die hier tusschen sterven.

[custode:] Art. 5

[fol.23r] [foto 24rechts]

[in marge: Art. 5] Item indien iemand van 't voorsz. gezelschap uit de parochie vertrokken, en uit het voorsz. gezelschap wezen wilden, die zal daar uit mogen scheiden, midts betaalende zijn dootschuld, en alle die agterstellen die hij ter kanse van speelen, of van boeten, of zijn jaargeld, of andre ongemaniertheden schuldig wezen mag, en zal gehouden zijn te betaalen, en van alles te voldoen, eer hij uit het gezelschap gaat.

[in marge: Art. 6] Item als een van de voorsz.,

[custode:] gildebroeder

Gildebroeders Oeder Waerdh of
Realij, die sal gehouden
zijn te geven tot een tes-
tament, den altaar van
den Soeten Naams jesus
tot Reperatie, en tot Geden-
kenisse dat hij een broeder
van den Soeten Naams jesus
is geweest, ten minsten
vijf sprellingen, en daar
zullen alle die gildebroe-
ders gehouden zijn te komen
ten uitvaart van dien, en
dat met kaarden paxen,
en draagen den dooden ten
graver, en begraven hem alle

gezamenlijc

geramenlijc hand, en scheid
van daar niet voor dat alle
die regien gedaan zijn, en
volgen der pinde alle ge-
lijk gestadelyk ten oblaten
en indien dat iemand ver-
maant worde bij den bode tot
oeder uitvaart te komen, en
niet en kwaame, die sal
verbeuren vijf Grooten Pst.,
en indien de bode in gebree-
ke waare de vermaaninge
te doen, en des bevonden
worde, zoo sal hij selve
gehouden zijn in die bee-
ten; en hij sal hebben van
den dooden voor zijn repositien 6 gr. Pst.

Art. 7

[fol.23v] [foto 25links]

gildebroeders dezer waereld overlijd, die zal gehouden zijn te geven tot een testament, den altaar van den zoeten naam Jezus tot reparatie, en tot gedenkenisse dat hij een broeder van den zoeten naam jesus is geweest, ten minsten vijf schellingen, en daar zullen alle die gildebroeders gehouden zijn te komen ten uitvaart van dien, en dat met haarder pareure, en draagen den dooden ten grave, en begraven hem alle

[custode:] gezamender

[fol.24r] [foto 25rechts]

gezamender hand, en scheiden van daar niet voor dat alle die reqien gedaan zijn, en volgen den prinse alle gelijk gestadelijk ter ôblatien en indien dat iemand vermaant worde bij den bode tot dezer uitvaart te komen, en niet en kwaame, die zal verbeuren vijf groote vls., en indien de bode in gebreke waare de vermaaninge te doen, en des bevonden worde, zoo zal hij zelve gehouden zijn in die boeten; en hij zal hebben van den dooden voor zijn recutien 6 gr. vls.

[custode:] Art. 7

tit. 7 Hem Zoo Wanneer iemand van
Hoonse: gedeldchap kenne =
lijke doet, en inschelykhe-
den priester, zijn eerste
Milde dingt, Zoo zullen alle
de gedellen gehouden zijn
te komen tot zijnder, feestte
indien t hem belooft, ende
en zullen niet meer mogen
geven dan ayt stivers, ten
waare dat het na maagdschap
waar, zijn oom, zwager, of ge-
vader, en dat niet zonder
consent van prinse, deken,
en beleders, op de boete van
vijf stivers, en dan zullen
len prinse en deken gehou-

den weiden

^{de voor spelen}
Weiden Een president of asba-
tament, voor het hof van den
priester of bruidegom, en zoo
zullen zij gehouden zijn
prinse en deken te adve-
teeren, goetste tijds te voeren,
om haer, zelve te voordien
van die spelen en die per-
sonagien, en dan zoo zal
dien priester ofte bruidegom
gehouden zijn te geven de
soijs aan de gedellen van
wijngaestranke, en niemant
anders, te weten twee affol-
lingen.

tit. 8 Hem Zoo Wanneer den prinse

te den

[fol.24v] [foto 26links]

[in marge: Art. 7] Item zoo wanneer iemand van 't voorsz. gezelschap huwelijk doet, en inschelijks een priester zijn eerste misse zingt, zoo zullen alle de gezellen gehouden zijn te komen tot zijnder feeste indien 't hem belieft, ende en zullen niet meer mogen geven dan agt stuivers, ten waare dat het na maachschap waar, zijn oom, zwager, of gevader, en dat niet zonder consent van prinse, deken, en beleders, op de boete van vijf stuivers, en dan zullen prinse en deken gehou-

[custode:] den weezen

[fol.25r] [foto 26rechts]

weezen [boven de regel: te doen speelen] een present of asbament, voor het hof van den priester of bruidegom, en zoo zullen zij gehouden zijn prinse en deken te advertieren, goedts tijds te vooren, om haar zelven te voorzien van die speelen en die personagien, en dan zoo zal dien priester ofte bruidegom gehouden zijn te geven de foije aan de gezellen van de wijngaartranke, en niemand anders, te weten twee schellingen.

[in marge: Art. 8] Item zoo wanneer den prin-

[custode:] se den

Der Gedellen ter Kamer ont=
bied, en selve niet en komt,
zoo zal hij selve gehouden
zijn in zijns zelfs boete,
en in zoo veel andere alder
gedellen ter Kamer geko=
men zijns.

Art: 9 Item zoo wanneer iemand
van de gildebroeders ter Ka=
mer ontboden word, apart of
de gildebroeders in 't gene=
raal, van prinse en deken,
bij den gewonen bode, om
eenige zaken te modereren,
aangaande de Kamer ofte het

gedelschap

gedelschap, tot een seker
Ure die hem de bode zeggen
zal, en niet en komt ter sel=
ker Ure, die zal verbeiden
een groote (ten sij hij enig
noozakelijk belet hadde,
en dit aan prinse, deken,
beleden, of gewonen bode be=
kend maakte) en komt hij
niet eer dat Konseilsge=
sloten is, zoo zal hij verbeu=
ten twee groote, en de bo=
de in gebreke sijnde, als bo=
ken; wel verstaande zoozal
die getermineerde Ure al=
tijd zijn ten drie Uren naep
Middag, ten sij in enig expresgual.

Art: 50

[fol.25v] [foto 27links]

den gezellen ter kamer ontbied, en zelve niet en komt, zoo zal hij zelve gehouden zijn in zijns zelfs boete, en in zoo veel andre als er gezellen ter kamer gekomen zijn.

[in marge: Art. 9] Item zoo wanneer iemand van de gildebroeders ter kamer ontboden word, apart of de gildebroeders in 't generaal, van prinse en deken, bij den gezworen bode, om eenige zaaken te modereren, aangaande de kamer ofte het

[custode:] gezelschap

[fol.26r] [foto 27rechts]

gezelschap, tot een zekere ure die hem de bode zeggen zal, en niet en komt ter zelve ure, die zal verbeuren een groote (ten zij hij eenig noodzakelijk belet hadde, en dit aan prinse, deken, beleder, of gezworen bode bekend maakte) en komt hij niet eer dat konzilud gesloten is, zoo zal hij verbeuren twee groote, en de bode in gebreke zijnde, als boven; wel verstaande zoo zal die getermineerde ure altijd zijn ten drie uren naar middag, ten zij in eenig expres geval.

[custode:] Art. 10

tit: 50 Item indien iemand van
de Giltbroeders geagteerd
Woede, van eenige Zaaken
aangaande de heimelijk-
heid der Kamer, te weten
dat iemand van der Kamer,
tot een ander van buiten
der Kamer, zijde de inhoud
van zijner rolle, ofte den
naam van zijner persona-
gier, ofte iemands anders, en
dat bevonders Word, die zal
verbeuren tegen prinsde en de-
kens de boete van vijf Groo-
ten.

tit: 55 Item Zoo zullen die bedox

geid, die

Die Speelen die gespeelt
Zullen Worden, ordineren
en uitgeven, ten bester, exacti-
matie en middel, also zij best
Konnen, en bijdien dat iemand
refuseerde eenige rolle hem
toegedrikt, en bij den ge-
zwooren bode overgelevert,
van prinsde en bekens Wegen
die zal verbeuren twee groote
flaams;
en indien iemand aanveer-
de eenige rolle, en dan ten
Dage daar toe geordonneert,
niet bereid en waare daar mee-
de te profereeren, die zal ver-
beuren vijf schellingen, en

negentien

[fol.26v] [foto 28links]

[in marge: Art. 10] Item indien iemand van de gildebroeders geaccuzeugd worde, van eenige zaaken aangaende de heimelijckheit der kamer, te weten dat iemand van der kamer, tot een ander van buiten der kamer, zijde de inhoud van zijnder rolle, ofte den naam van zijnder personagie, ofte iemands anders, en dat bevonden word, die zal verbeuren tegen prinse en deken de boete van vijf grooten.

[in marge: Art. 11] Item zoo zullen die bezor-

[custode:] gers, die

[fol.27r] [foto 28rechts]

die speelen die gespeelt zullen worden, ordineren en uitgeven ter bester extimatie en middel, alzo zij best kunnen, en bijdien dat iemand refuzeerde eenige rolle hem toegeschikt, en bij den gezworenen bode overgelevert, van prinse en dekens wege, die zal verbeuren twee grooten vlaams; en indien iemand aanveerde eenige rolle, en dan ten dage daar toe geordonneert, niet bereid en waare daar mede te procederen, die zal verbeuren vijf schellingen, en

[custode:] nochtans

nochtans tot eenen anderen
dag de selve rolle gehouden
weeren te speelen, op hooger
Kontje, wel verstaande,
indien iemand binnen beden
eenige ziekte of ander af=
sient aan quame, zal
de goets tijds te voren over=
leveren, om een ander te lee=
ren.

Art. 52. Item alle die sollen bij
het geelichap gespeelt,
dullen geleverd worden in
handen van prinse, deken,
of beleders, op verbeint
van elk hondert een groot,
te, en indien de iemand leverd

De gepraetise

gepraetiseerd of vermindert,
die zal verbeint een groot,
en de rolle doet verbeint
Londres des Kamers Kost.

Art. 53. Item Zoo Wanneer men
eenige speelen van sinne
speelt, zoo zal een ijelijk ge=
houden weeren te geloen tot
den koste van den speek,
twee grooten, of hij komt
of niet, en zoo vaer meerk=
teerd word boven den stui=
ter, dat dullen betalen die
gene die vaer present zijn,
en de absente of die vaer
niet blijven willen dullen
met twee grote totstaan, en

6
Londres

[fol.27v] [foto 29links]

nochtans tot eenen andren
dag de zelve rolle gehouden
weezen te speelen, op hooger
korrectie, wel verstaande,
indien iemand binnen dezen
eenige ziekte of ander ac-
cident aan quaame, zal
ze goeds tijds te voren over-
leveren, om een ander te lee-
ren.

[in marge: Art. 12] Item alle die rollen bij
het gezelschap gespeelt,
zullen geleverd worden in
handen van prinse, deken,
of beleders, op verbeurte
van elk hondert een groo-
te, en indien ze iemand lever-

[custode:] de gefractizeerd

[fol.28r] [foto 29rechts]

gefractizeerd of vermindert,
die zal verbeuren een groote,
en de rolle doet verzinnen
zonder des kamers kost.

[in marge: Art. 13] Item zoo wanneer men
eenige speelen van zinne
speelt, zoo zal een igelijk ge-
houden weezen te gelden tot
den koste van den speele,
twee groote, of hij komt
of niet, en zoo daar meer ver-
teerd word boven den stui-
ver, dat zullen betalen die
gene die daar present zijn,
en de abzente of die daar
niet blijven willen zullen
met twee groote volstaan, en

[custode:] voorts

Voorts alle andere spealen
die gespeeld zullen worden
van het gezelschap, die
zullen zij gesaamenz=
hand betraalen, elk zijn por=
tie.

Art. 54. Item waant dat eenig Ge=
sind ontstond tusschen eenig
gildebroeders van de kamer,
van wat saaken dat het ma=
ke, (behalven kamincaat), die
openbaer betuigd worden, dat
zal men terstond opnemen,
en belegten, ten ordonnantie
van piense, deken, en re=
genders.

Art. 55

Art. 55. Item den beleser van desen
gezelschap nie zijnde, of
naarmals zullen mogen
weeden, zullen van alle
de penningen die het ge=
zelschap versteend hebben
goede sufficiente rekenin=
ge doen, en die ontvangen
binnen Rotten tijt, en het
gezelschap daar van outla=
ten, maar een igelijk sal
gehouden zijn te betaalen
binnen de maand naaz dat
de Rotten gedaan zijn, ende
wie den beleser of regenten
der kamer spulwig is van
versteende Rotten, van insti

tutie van

[fol.28v] [foto 30links]

voorts alle andere speelen die gespeeld zullen worden van het gezelschap, die zullen zij gezaamderhand betaalen, elk zijn portie.

[in marge: Art. 14] Item waert dat eenig geschil ontstond tusschen eenige gildebroeders van de kamer, van wat zaaken dat het waare, (behalven kreativeel), die openbaar betuigd worden, dat zal men terstond opnemen, en beregten, ter ordonnantie van prinse, deken, en regeerders.

[custode:] Art. 15

[fol.29r] [foto 30rechts]

[in marge: Art. 15] Item den beleeder van dezen gezelschap nu zijnde, of naarmaals zullen mogen weezen, zullen van alle de penningen die het gezelschap verteerd hebben goede suffisante rekeninge doen, en die ontvangen binnen korten tijd, en het gezelschap daar van ontlasten, maar een igelijk zal gehouden zijn te betaalen binnen de maand naar dat de kosten gedaan zijn, en zo wie den beleeder of regenten der kamer schuldig is van verteerde kosten, van insti-

[custode:] tutie van

Van boeten, oft anders geord-
neerd weke of maangeld, ge-
sustinleerd bij den prinsen,
oeken, met den gemeenen
afgoord der gildebroeders.
Van den naams jesh, tot
profijt, voordeel of repara-
tie van de Ramen, ofte
tot voordeel en behoefenis-
se van de gildebroeders,
Die sal den belevor of re-
gent ten Voorst: tijde van
alles voldoen, ende regen-
ten of prinsen ende oeken
Zullen de boede belasten
te gaan, naar de bek lag-
ten van den belader of regent,

ten

ten huise van den schult-
6 denaar, om te haalen. jam
6 den Voox de begrootnisse
van de penningen, de Wel-
ke men hem goedwillig gekou-
6 den sal zijn te geven, oft
6 den belevors penningen, en
indien iemant den boede bet-
lastt zijnde van prins of
oeken panden of penningen
weigende, en rebelleerde den
boede oneerlijk, of kileinige
Woorden gave, die sal bez-
beuren twintig groote Vb.,
en dan Zullen de regenten
keuse hebben, wat recht zij Zult-
ten Soeken, ganttelijk of waerdelijk.

Art. 56

[fol.29v] [foto 31links]

van boeten, oft ander geordonneerd weke of maandgeld, gesustinuëerd bij den prinse, deken, met den gemeenen accoord der gildebroeders. van den naam Jezu, tot profijt, voordeel of reparatie van de kamer, ofte tot voordeel en behoevenisse van de gildebroeders, die zal den beleder of regent ten voorsz. tijde van alles voldoen, en de regenten of prinse en deken zullen de bode belasten te gaan, naar de beklagen van den beleder of regent,

[custode:] ten

[fol30r] [foto 31rechts]

ten huize van den schuldenaar, om te haalen panden voor de begrootenisse van de penningen, de welke men hem goedwillig gehouden zal zijn te geven, oft den beleders penningen, en indien iemand den bode belast zijnde van prinse of deken panden of penningen weigerde, en rebelleerde den bode oneerlijk, of vileinige woorden gawe, die zal verbeuren twintig groote vls., en dan zullen de regenten keure hebben, wat regt zij zullen zoeken, geestelijk of waereldlijk.

[custode:] Art. 16

tit: 56 Item so zal Men alle jaare
loten om eener Koning, tult
spelen nieuwjaarsdag en drie
Koningendag, ende dien Kō=
ning sal zijn Koningfeeste
houden op eenen Zondag voor
vattenavond, die daar toe
geordonneerd sal worden, tot
welke feeste alle de gesel=
len tot Vermaaning van
den bode gehouden zijn te
komen, en met den Koning
vroolijk Weesen, en zullen
op den daie Koningendag kō=
men in de hoogmisse, met
den Koning ter oblatien,

Daar

den Koning voor al gaanzel,
en van den prinse endeken
met alle de gildebroevers,
op de boete van vijf gans=
te Vlaams.

tit: 57 Item so zullen prinse en
Beking gehouden zijn te doen
speelen een present of aad=
tattemen, ten eeren van den
Koning en het geselschap
en dien Koning sal gehouden
zijn te geven een lot of ha=
pewleisch, en daar mede sal
hij vijf gaan van alle de kō=
ten die daar gedaan zullen
worden, en indien eenig kō=
ning zijn

[fol.30v] [foto 32links]

[in marge: Art. 16] Item zo zal men alle jaare loten om eenen koning, tuschen nieuwjaarsdag en driekoningendag, ende dien koning zal zijn koningfeeste houden op eenen zondag voor vastenavond, die daar toe geöordonneerd zal worden, tot welke feeste alle de gezellen tot vermaaning van den bode gehouden zijn te komen, en met den koning vroolijk weezen, en zullen op den driekoningendag komen in de hoogmisse, met den koning ter oblatien,

[custode:] daar

[fol.31r] [foto 32rechts]

den koning voor al gaan zal, en dan den prinse en deken met alle de gildebroeders, op de boete van vijf groote vlaams.

[in marge: Art. 17] Item zoo zullen prinse en deken gehouden zijn te doen speelen een present of aasbattemen, ter eeren van den koning en het gezelschap, en dien koning zal gehouden zijn te geven een let schapevleisch, en daar mede zal hij vrij gaan van alle de kosten die daar gedaan zullen worden, en indien eenig ko-

[custode:] ning zijn

Zijn eere Wat bewaaren Wilde,
Met eenige pangbeelen, Wild=
braad te splenken, of wijns
200 zal hij den prins en
deken oorlof bidden of zij
het konseuteren Willey.

tit: 50 Item 200 zal niemand van
dit geselschap Voorri:, den
anderen tot enige tijden
van triumphen, geheel
kroeken of glaazen vol wijn
brengen, in presentie van
het geselschap om uit te
drinken, oft eenige on=
geuissheden, gulzigheeden,
of onnuttselaps te bedrijven,

op

op de boete van twee groo=
ten, ende so en zal niemand
eenige vrouwen brengen
in t geselschap, als men
apcordeend of iet beoijft,
dat den prins, deken, en
regeenders believen zal,
mits alle secrete tont=
pluiken, van die hem
nood zal weiden, en het
gemeene geselschap aan=
gaande is, ten zij in tri=
umphelijke saaken, van
dansen, speelen, E.F.Z., en
dat bij de Voorri: regeenders
op de boete van vier groote,

behoudelij

[fol.31v] [foto 33links]

zijn eere wat bewaren wilde,
met eenige parcheelen wild
braad te schenken, of wijn,
zoo zal hij den prinse en
deken oorlof bidden of zij
het konsenteeren willen.

[in marge: Art. 18] Item zoo zal niemand van
dit gezelschap voorn., den
anderen tot eenige tijden
van triumphe, geheele
kroezen of glaazen vol wijn
brengen, in presentie van
het gezelschap om uit te
drinken, oft eenige on-
cuisheden, gulzigheden,
of onnutschap te bedrijven,

[custode:] op

[fol.32r] [foto 33rechts]

op de boete van twee groo-
ten, ende zo en zal niemand
eenige vrouwen brengen
in 't gezelschap, als men
accordeerd of iet bedrijft,
dat den prinse, deken, en
regeerders believe zal,
midts alle secreet t'ont-
pluiken, van die hem
nood zal weezen, en het
gemeene gezelschap aan-
gaande is, ten zij in tri-
umphelijke zaaken, van
dansen, speelen, ETZ., en
dat bij de voorn. regeerders
op de boete van vier groote,

[custode:] behoudelijk

behoudelyk dat elk Eijer
eyt of rap Sal mogen bren-
gen, ofte verbaar Vrouwen
of mancken, en geen ge-
meene Vrouwen, of zulke
compaignie.

Art: 59 Item Sal eenigelyk gil-
debroeder tot alle tijde van
triumphe gehouden zijn
ter overneming van den
prince, te seggen een rese-
lein, balat, of sondeel, een
Zinnelyk gedicht, ofte een
vrolijk liedeken zingen,
ter eere van 't gezelschap,
en so wie fraegent in zijn ge-
dicht, dat is op de boete van

Vrij

Die Lepelen vol mostaard-
heit te eten, Die hem van
de Regeerders gegeven Sal
worden.

Art: 20 Item so en Sal dit loode:
Gezelschap van de Wijngeat-
ranke niet sterker mogen we-
zen, dan van veertig geswo-
ren broeders, behalven de soe-
traördineere liefhebbers der
Konste van acorijka, die
de Kamer volgen bij condi-
cintie van regeerders en gil-
debroeders.

Art: 23 Item Waer dat iemand
den anderen Vleinig of stof-

geerlyk toedru

[fol.32v] [foto 34links]

behoudelijk dat elk zijn echtschap zal mogen brengen, ofte eerbaar vrouwen of maachden, en geen gemeene vrouwen of zulke compaignie.

[in marge: Art. 19] Item zo zal een igelijk gildebroeder tot allen tijde van triumphe gehouden zijn ter ordonneeringe van den prinse, te zeggen een referin, balaat, of rondeel, een zinnelijk gedigt, ofte een vroolijk liedeken zingen, ter eeren van 't gezelschap, en zo wie faa[boven de regel: l]geert in zijn gedicht, dat is op de boete van

[custode:] drie

[fol.33r] [foto 34rechts]

drie lepelen vol mostaard uit te eeten, die hem van de regeerders gegeven zal worden.

[in marge: Art. 20] Item zo en zal dit voosz. gezelschap van de wijngaart-ranke niet sterker mogen wesen, dan van dertig gezworen broeders, behalven de extraördineire liefhebbers der konste van retorijka die de kamer volgen bij conziunctie van regeerders en gildebroeders.

[in marge: Art. 21] Item waart dat iemand den anderen vileinig of stof-

[custode:] feerlijk toespra

toespraak, met kloeken, liegen,
of slijmpige woorden, of strips
spraak van vrouwen, of in
enige manieren iemand te
na sprak, present of absent,
of ontamelijke eeden, zware,
zal verbeuren t'elken reise
twee groote, behoudende
dus dat boven die boete van
twee groote, de voorre: re-
geenders die misdaat attys
mogen reformeeren tot hun-
waant, op dat kienlieden
die boete te klein dogte
naar het verdiende, omdat
corruptie en beteringe te ne-
men op den mis-dadigen na

de

de grootheid van de mis-
daad, also kienlieden dunkt
dat het behooren zal.

Art: 22. Item So Wanneer den
prince of zijn stadhouder
in't geselschap begeerde,
enige advertentie of silen-
tie, om enige konste van
speelen, muziek, of zin-
gen te oeffenen, en eni-
ge van het geselschap dat
belettende bij ongemant-
heden, die zal verbeuren
een groote, ende tot an-
ditsane van dies.

Art: 23 Item So Wanneer het gemeen-

te geselschap

[fol.33v] [foto 35links]

toesprak', met vloeken, liegen,
of schimpige woorden, of dorps
spraake van vrouwen, of in
eenige manieren iemand te
na sprak', present of abzent,
of ontamelijke eeden zwere,
zal verbeuren t' elken reize
twee groote, behoudende
dus dat boven die boete van
twee groote, de voorsz. Re-
geerders die misdaat altijd
mogen reformeeren tot hun-
waart, op dat hunlieden
die boete te klein dogte
naar het verdiende, om dan
correctie en beteringe te ne-
men op den mis-dadigen na

[custode:] de

[fol.34r] [foto 35rechts]

de grootheid van de mis-
daad, alzo henlieden dunkt
dat het behooren zal.

[in marge: Art. 22] Item zo wanneer den
prinse of zijn stadhouder
in t' gezelschap begeerde,
eenige addiëntie of silen-
tie, om eenige konste van
speelen, muziek, of zin-
gen te oeffenen, en eeni-
ge van het gezelschap dat
belettende bij ongemanier-
heden, die zal verbeuren
een groote; ende tot ar-
bitrane van dien.

[in marge: Art. 23] Item zo wanneer het geme-

[custode:] ne gezelschap

Gezelschaps Werd Vermaand
om enige toneelen te spoe-
len, om pijs, en baarilmann
geliefte te trekken, so zullen
die gene die t'huis blijven,
gehouden zijn henticente
helpen gelden in haardier
Rotten, elk vier spel-
gen slaame, en nog behouven
haardier goede gunsten be-
ten dien.

tit. 24 Hem zoo wie goedwillig
Wilt zijn in de Kamer van
betonijka binnen Rappelle,
die sul gehouden zijn te
geven de bare voor zijn in
Komste, twee grote, en alle

Jaare

Jaare ten geestrag gelden
gelijk een ander broeder
der Kamer, mitsgarens
dat hij sul mogen komen
seten en drinken gelijk
een ander, ten tijde voorz.,
en voort so is hij nergens
in verbonden, te weeten in
toneelen, of in andere spoe-
len, ten waare dat hij spe-
len wilde, en men gaf
hem een tolle, en hij die
afseptende, so moet hij
ten vage gedeputeerden van
bereid zijn, om te speelen
op die correctie, die tot
de voorz. geliebroevenstaart,

23

[fol.34v] [foto 36links]

gezelschap word vermaand
om eenige toneelen te spee-
len, om prijs, en daar iemand
geliefde te trekken, zo zullen
die gene die t'huis blijven,
gehouden zijn henlieden te
helpen gelden in haarlieder
kosten, elk vier schellin-
gen vlaams, en nog behouden
haarlieder goede gunsten bo-
ven dien.

[in marge: Art. 24] Item zoo wie goedwillig
wild zijn in de kamer van
retorijka binnen Kapelle,
die zal gehouden zijn te
geven de bode voor zijn in-
komste, twee groote, en alle

[custode:] Jaaren

[fol.35r] [foto 36rechts]

Jaare ten feestdage gelden
gelijk een ander broeder
der kamer, midtsgaders
dat hij zal mogen komen
eeten en drinken gelijk
een ander, ten tijde voorsz.,
en voorts zo is hij nergens
in verbonden, te weeten in
toneelen, of in andere spee-
len, ten waare dat hij spee-
len wilde, en men gaf
hem een rolle, en hij die
acsepteerde, zo moet hij
ten dage gedeputeerd dan
bereid zijn, om te speelen
op die correctie, die tot
de voosz. gildebroeders staat,

[custode:] en

en in gebreke zijnde, sal
hij verbeuren twee spel-
lingen, en mag ook buit
gaan als 't hem belieft
voor twee spellingen.

Art: 25 Item waant dat iemand
waare van 't Voorz: ge-
zelschap, die tot correc-
tie stonde, bij verbeuren
van boeten of andere spel-
den, en hij hem dan op-
geen wilde met enige
appellaarzen van buiten
d'ordonnantie van de Ka-
mer Voorz:, die sal spel-
den Weesen 't gilde van den

Zoeten

Zoeten naam zesht te
geven twee pond Wasch,
een bij tot andre regters
ponnen mag.

Art: 26 Item So wie van het Ge-
zelschap hem laat poun,
en dat van enige Kamer-
spellden, die een ander
voor hem betaald heeft,
en den beleden hem moet
te recht zoeken, anders
als de ordonnantie van
de Kamer, die sal verbeu-
ren tegen pinse en deken,
twintig grote, en een pond
Was om den naam zesht
mede te verlichten.

Art: 27

[fol.35v] [foto 37links]

en in gebreeke zijnde, zal hij verbeuren twee schellingen, en mag ook uitgaan als 't hem belieft voor twee schellingen.

[in marge: Art. 25] Item waart dat iemand waare van 't voorsz. Gezelschap, die tot correctie stonde, bij verbeurte van boeten of andre schulden, en hij hem dan excuzeeren wilde met eenige appellaarien van buiten d'ordonnantie van de kamer voorsz., die zal schuldig weezen 't gilde van den

[custode:] zoeten

[fol.36r] [foto 37rechts]

zoeten naam Jezus te geven twee pond wasch, eer hij tot andre regten porren mag.

[in marge: Art. 26] Item zo wie van het gezelschap hem laat porren, en dat van eenige kamer schulden, die een ander voor hem betaald heeft, en den beleder hem moet te regt zoeken, anders als de ordonnantie van de kamer, die zal verbeuren tegen prinse en deken, twintig groote en een [boven de regel: half] pond was om den naam Jezus mede te verlichten.

[custode:] Art. 27

Art: 25 Item So Wanneer en tot
Wat tijden iemand eenige
rolle ontfangt, die zal
gehouden Weeren alle Son-
Dagen en heiligdagenten
Komen te Komen, onte-
afferresen, op de boete.
Van een groote, en ins-
gelijks den Boekhouder
met den boek, Welken
boekhouder zal zeggen
De prologie van den Spee-
le, indien t den prinse
belieft, en hij daar be-
kwaam toe is, en Weer
promisielijk kon, en so
zal men op elke rolle den

6 Dag

6 Dag tekenen van speelen
en den naam van de peze
Lunagie, en sendende hem
met den gedwoonen bode,
die hem zeggen zal wat
hem van prinse en deken
bevolen zal worden.

Art: 28 Item So zal elk van het
voorse: gedelschap, alge-
meenlijk overrezen en on-
derdounig Weeren aen het
gebod van den prinse en
deken, met de regerders,
op sondelinge correctie.

Art: 29 Item indien dit voorse:
gedelschap, nog eenige
waerdelijke artikulien en

printen

[fol.36v] [foto 38links]

[in marge: Art. 27] Item zo wanneer en tot wat tijden iemand eenige rolle ontfangt, die zal gehouden weezen alle zondagen en heiligdagen ter kamer te komen, om te accorderen, op de boete van een groote, en insgelijks den boekhouder met den boek, welchen boekhouder zal zeggen de prologie van den speele, indien 't den prinse belieft, en hij daar bekwaam toe is, en wel promdriëlijk kan, en zo zal men op elke rolle den

[custode:] dag

[fol.37r] [foto 38rechts]

dag teikenen van speelen en den naam van de perzonagie, en zendenze hem met den gezwooren bode, die hem zeggen zal wat hem van prinse en deken bevolen zal worden.

[in marge: Art. 28] Item zo zal elk van het voorsz. gezelschap, algemeenlijk obediëren en onderdanig weezen aan het gebod van den prinse en deken, met de regeerders, op zondelinghe correctie.

[in marge: Art. 29] Item indien dit voorsz. gezelschap, nog eenige waerdelijke articulen en

[custode:] punten

printen, niet te ordonne-
ren, in dese privilegie of
statuten, tot profijt, eer,
en Voordeel van de Kamer
en het geselschap Voord.
Dat zullen prins en de-
ken met de gemeene af-
oordatie der gedellen ab-
tijt mogen doen tot haer-
der besijfte, en indien
mand van het geselschap
die daar tegen obtineeren
wilde, daar toe affuiselij-
ke of abuiselijke woorden
in absentie van prins
en deken te zeggen, en daar
af van eenige van de gilde-

broeders gescreven

geafficeert word, die sal
verbeuren tegen den prin-
se en deken t' elke reise
tien groote, en niet te
min gehouden sijn te
volkomen het welke
geordonneert en gecon-
fideert is, bij afforda-
tie en stemminge der
gemeene gildebroeders
van de kamer.

Art: 30 Item als t' den prins
en deken gelieven sal,
zo zullen zij de feeste van
eenige tijden van triumphen
mogen versetten tot een an-
ders, ten meesten vordoren

profijt

[fol.37v] [foto 39links]

poincten wist te ordonneeren, in deze privilegie of statute, tot profijt, eere, en voordeel van de kamer en het gezelschap voorsz., dat zullen prinse en deken met de gemeene accordatie der gezellen altyd mogen doen tot haarder liefste, en indien iemand van het gezelschap die daar tegen obtineeren wilde, daar toe affuiselijke of abuizelijke woorden in abzentie van prinse en deken te zeggen, en daar af van eenige van de gilde-

[custode:] broeders geaccuzeer

[fol.38r] foto 39rechts]

geaccuzeert word, die zal verbeuren tegen den prinse en deken 't elke reize tien groote, en niet te min gehouden zijn te volkomen het welke geordonneert en geconcludeert is, bij accordatie en stemminge der gemeene gildebroeders van de kamer.

[in marge: Art. 30] Item als 't den prinse en deken gelieven zal, zo zullen zij de feeste van eenige tijden van triumphen mogen verzetten tot een andre tijd, ten meesten oirboir en

[custode:] profijt

profijt van de Kamer.

Art: 35 Item, so zal men alle jaare
t'vanderdaags naar den
Leestdag, de polven ver-
losten op een nieren, bij t'
stijf; of op een andeen-
dag, daar toe gedamen-
verhand gesteld.

Art: 32 Item, indien hem ie-
mand van dit voorde:
gedelstap van de Wijn-
gaansranke, onloffelijk
of onieerlijk droege, dat
zouden de regerders met
goeder kansse mogen sen-
tentieeren, en senden, of

doen

doen senden in andre ka-
mers, om gesententieert
te worden, ja of ten min-
sten uit het gedelstap
te mogen loijeren en ver-
jagen; aandiende juist-
lijk t'werk, en de groot-
heid van de misdaad.

Art: 33 Item, op dat jonstige af-
corvatie die uit liefde
gesproeten is, niet en ver-
dwijne, bij verspleidenis-
se van de broeders, van
den so minnelijken naam
Jehus, so is geordonneert
bij print, deken, en re-
gerders van de Kamer

van

[fol.38v] [foto 40links]

profijt van de kamer.

[in marge: Art. 31] Item zo zal men alle jaare 't s'anderdaags naar den feestdag, de colven verloten op een nieuw, bij 't A.B.C.; of op een andren dag, daar toe gezamen-derhand gesteld.

[in marge: Art. 32] Item indien hem iemand van dit voorsz. gezelschap van de wijngaardranke, onloffelijk of onëerlijk droege, dat zouden de regeerders met goeder kanse mogen sentiëeren, en zenden of

[custode:] doen

[fol.39r] [foto 40rechts]

doen zenden in andre kamers, om gesentiëert te worden, ja of ten minsten uit het gezelschap te mogen roijëeren en verjagen; aanziende juistelijk 't werk, en de grootheid van de misdaad.

[in marge: Art. 33] Item op dat jonstige accordatie die uit liefde gesprooten is, niet en verdwijne, bij verscheidenisse van de broeders, van den zo minnelijken naam Jezus, zo is geõrdonneert bij prinse, deken, en regeerders van de kamer

[custode:] van

Van het rijka binney Kap-
pelle: Dat alle Sondag-
twee gesellen Van Vondt:
Kamerij Zilley aange-
gen Worden om te houden
een broederlijke Kolve,
Daar elk Van hen beiden
Sal te Voore twee grote
Vlaams Keeteeney, Sonder
dat Daar boven Sal Ver-
teerd Worden, omgaande
bij Gebeynten der A. B. C.
geloot, ende so Wie aan-
gesleggen Word, die Sal de
bode t' Sondaags te Voore
de Weete doen, (alst den
toekomenden Sondag zijn

colve

colve weesen Sal, om te
Komen ter Kamer metten
parneire, tot ten iure
de hem de bode seggen Sal,
en Sal gehouden Weeden
te seggen een referens, ter
Vermaaning Van den prin-
se en veken, op de boeten
Van een grote; en tot de-
zen Zullen alle die ter
colve gekomen zijn, ge-
houden Weeden te seggen
een referens prose, ten
minsten acht regulen
dichts, of sondeel, en in-
dien de Kolfmeesters bij
noordsaaken niet Komen

moogen

[fol.39v] [foto 41links]

van retorijka binnen Kap=
pelle: dat alle zondage
twee gezellen van voorsz.
kamer zullen aangesle-
gen worden om te houden
een broederlijke kolve,
daar elk van hen beiden
zal te vooren twee groote
vlaams verteeren, zonder
dat daar boven zal ver-
teerd worden, omgaande
bij gebeurten der A.B.C.
geloot, ende zo wie aan-
gesleegen word, die zal de
bode 't zondaags te vooren
de weete doen, (als t den
toekomenden zondag zijn

[custode:] colve

[fol.40r] [foto 41rechts]

colve weezen zal), om te
komen ter kamer metter
panneure, tot-ter uure
de hem de bode zeggen zal,
en zal gehouden weezen
te zeggen een referein, ter
vermaaning van den prinse
en deken, op de boete
van een groote; en tot de-
zen zullen alle die ter
colve gecomen zijn, ge-
houden weezen te zeggen
een referein prose, ten
minsten acht regulen
dichts, of rondeel, en in-
dien de kolfmeesters bij
noodzaaken niet komen

[custode:] moogen

Moogen, zullen zij ^{6.} die nood=
zaak te Kennen moeten
geven, aan prins, deken,
stadhouder, beliden, of ge=
zwooren bode, op de boete
van twee groote, en geve
ten minsten 't geld van de
folven en 't referen, of hij
verweigert ooralof om den
naarsten zondag 't referen
te promiscieren, en indien
hij 't dan niet doet, zal
hij verwallen in de boete als
boven, van twee groote, en
de bode in gebreke van de Wet
te te doen, de boete voorzi; en
alle die daar ^{ten} polve ko=

men, zullen

Zullen met het geselschap
verdrinken, een groote W:
ten minsten.

Art: 3. ³ Item zo Wie prijs ophangt
binnen de Kamer, in 't
geselschap, om na te digh=
ten, die en zal over die
terminatie of vonnis=
se van dichten na gedicht
niet zijn, noch iemand
zin geven na te dichten,
maar elk zal selve kiezen
zekere personen in 't ge=
selschap, die hem abiltet
en bekwaamt daar toe
drinken zal, om die te kisi=

teeren en

[fol.40v] [foto 42links]

moogen, zullen zij die nood-
zaak te kennen moeten
geven, aan prinse, deken,
stadhouder, beleder[s], of ge-
zwooren bode, op de boete
van twee groote, en geve
ten minsten 't geld van de
colve en 't referein, of hij
verwerfde oorlof om den
naadsten zondag 't referein
te pronidciëren, en indien
hij 't dan niet doet, zal
hij vervallen in de boete als
boven van twee groote, en
de bode in gebreke van de we-
te te doen, de boete voorsz.; en
alle die daar ter colve ko-

[custode:] men, zullen

[fol.41r] [foto 42rechts]

zullen met het gezelschap
verdrinken, een groote vls.
ten minsten.

[in marge: Art. 34] Item zo wie prijs ophangt
binnen de kamer, in 't
gezelschap, om na te dich-
ten, die en zal over die
terminnatie of vonnis-
se van dichten na gedicht
niet zijn, noch iemand
zin geven na te dichten,
maar elk zal zelve kiezen
zekere perzoonen in 't ge-
zelschap, die hem abilst
en bekwaamst daar toe
dunken zal, om die te vizi-

[custode:] teeren en

en te ingaen, behoudelijk
dat hij zelve zijn opinie
en meening, den ingenieur
overgeven zal, bij digten, of
mondeling kenlieden daan
op te fondeeren, ende op dat
den ingenieur bij hem roe-
pe de gene die naar den prijs
gewoogt en niet gewonnen
hebben, om met kenlieden
te mogen helpen ingaen;
Wel verstaande, dat nie-
mand met onrechtvaardige
digten of dorperheden
den prijs zal mogen win-
nen, in geenderhande ma-
nieren.

Art. 35

Art. 35 Item 20. Wanneer dit Soort
gezelschap van de Wijngaard-
panke, besogt word van eenige
andere gezellen van de Konst,
uit andere Kamers van het rij-
ka, die zulley zij vriendelijk
ontfangen, en goetspiez doen,
gelijk zij wilden dat men ken-
lieden, doen zonde, en latere
rij en kosteloos gaan, uit
het gezelschap, voor de eerste
reize, en komen zij noch tot
andere diverse reizen, zoud-
ley zij mede gelden gelijken
andere broeder van de Kamer,
in't selve dat daar ver-
teend zal worden.

Art. 36

[fol.41v] [foto 43links]

en te ingeren, behoudelijk dat hij zelve zijn opinie en meeninge, den ingineur overgeven zal, bij dichte, of mondeling henlieden daar op te fondeeren, ende op dat den ingineur bij hem roepe de gene die naar den prijs gewrogt en niet gewonnen hebben, om met henlieden te mogen helpen ingeren; wel verstaande, dat niemand met onrechtveerdige dichten of dorperheden den prijs zal mogen winnen, in geenderhande manieren.

[custode:] Art. 35

[fol.42r] [foto 43rechts]

[in marge: Art. 35] Item zo wanneer dit voorsz. gezelschap van de wijngaardranke, bezogt word van eenige andre gezellen van de konste, uit andre kamers van retorijka, die zullen zij vriendelijk ontfangen, en goed cier doen, gelijk zij wilden dat men henlieden doen zoude, en lateze vrij en kosteloos gaan, uit het gezelschap, voor de eerste reize, en komen zij noch tot andre diverse reizen, zo zullen zij mede gelden gelijk een ander broeder van de kamer, in 't zelve dat daar verteerd zal worden.

[custode:] Art. 36

Art: 36 Item ten Ende dat het zel-
ve geselschap bij goede ad-
vise enragtelijk altijd
geregeerd mag worden, en blij-
ven, en die punten en arti-
culen bovengescreven en ge-
ordonneert te beten zoudien
overhouden worden, so zal
elk van 't Voorz: geselschap,
aangemerkt dat een aannem-
ing van genoeget is, daer
elk die het waerdig is inko-
men maect, onbedwongen van
iemand, bij zijner properen
Wille, also 't Voorz: verhaalt
is, 4 zijnder ingomste te
beloven bij trouwe en eer-
ke, deese Voorz: punten

en

en artikulen van deese or-
donnantie, en elke point
bijzonder, wel en getrou-
welijk te volkomen, en te
onderhouden, oft nimmer
daer af te staen, ten or-
donnantie en sententie
van den Voorz: painede, de-
ken, met de beleiden, son-
der hem nimmermeer ten
contraire te behelpen, t'
eniger Wet, geattelijk of
waerdelijk, of andersins,
in geender manieren.

Art: 37 Item De Wannen den painede
en deken geboren sijn, van
der Gemeene sletten, bij maer

te stemmen

[fol.42v] [foto 44links]

[in marge: Art. 36] Item ten einde dat het zelve gezelschap bij goede advijze eendragtelijk altijd geregerd mag worden, en blijven, en die poincten en articulen bovengeschreeven en geordonneert te beter zouden onderhouden worden, zo zal elk van 't voorsz. gezelschap, aangemerkt dat een aannemen van genoegten is, daar elk die het waerdig is in komen mach, onbedwongen van iemand, bij zijnen properen wille, alzo 't vooren verhaald is, 't zijnder incomste te belooven bij trouwe en eere, deeze voorsz. Poincten

[custode:] en

[fol.43r] [foto 44rechts]

en articulen van deze ordonnantie, en elk point bijzonder, wel en getrouwelijk te volkomen, en te onderhouden, oft nimmer daar af te staan, ter ordonnantie en sententie van den voorsz. prinse, deken, met de beleeders, zonder hem nimmermeer ten contrarie te behelpen, t' eeniger wet, geestelijk of waereldlijk, of anderszins, in geender manieren.

[in marge: Art. 37] Item zo wanneer den prinse en deken gecoren zijn van der gemeene electie, bij mees-

[custode:] te stemmen

Stemmen van dien, die zül-
len van stonden aan gehou-
den Weeden, de gezellen en
Vondonnantie van de Kam-
mer te beweenen, in desen
manieren; en zullen van
spreeken dat hier na volgt:

Ik N. V. onwaardig prins
van de Wijngaardranke,
belove deede mijne gezellen,
wel en deugdelyk te reger-
ren, en in alles deede van de
prijntey en artikelen te
onderhouden, en dat tot han-
ken moetten oirbiden en pro-
fijt, naar mijn linterste
magt, verstand, en wetente

heid, in

in onderstand van dit ge-
zelschap, bij mijner trou-
we, eere, en Kerstenheid,
als een goed Wettig man
van eeren.

also moet mij jekins helpen.

Art: 38 Item So zal insgelijk sijn
belofte doen den deken, en
zullen van gesamenenhand
maken de beleeders, die het
ken believen zal, de welke
zullen hebben d'adminis-
tratie van alle d'inkom-
sten met de lutscheit en
insgeluid, en de kotten, en al-
te dat de Kamer en het gezels-
chap noodlyk is, daar of gou-

de rekening

[fol.43v] [foto 45links]

stemmen van dien, die zullen van stonden aan gehouden weezen, de gezellen en d'ordonnantie van de kamer te bezweeren, in dezer manieren; en zullen dan spreken dat hier na volgt:
Ik N.N. onwaardig prinse van de wijngaardranke, beloove deeze mijne gezellen, wel en deugdelijk te regeeren, en in alles deeze voorsz. poincten en articulen te onderhouden, en dat tot haaren meesten oirboir en profijt, naar mijn uiterste macht, verstand, en wetent-

[custode:] heid, in

[fol.44r] [foto 45rechts]

in onderstand van dit gezelschap, bij mijnder trouwe, eere, en kerstenheid, als een goed wettig man van eeren.

alzo moet mij Jezus helpen.

[in marge: Art. 38] Item zo zal ingelijks zijn belofte doen den deken, en zullen dan gezamenderhand maken de beleeders, die het hen believen zal, de welke zullen hebben d' administratie van alle d' inkomsten met de uitschuld en inschuld, en de kosten, en alle dat de kamer en het gezelschap noodlijk is, daar af goe-

[custode:] de rekeninge

Leheninge Doende, als voonder
id.

tit: 39 Item zo zal den prins in=
dient hem beliaft, moogen
Hollen eenen Stadhouder,
die in zijne absentie prins
Wesey zal, en die zal geob=
dient worden van het gesel=
schap voorder, gelijk den
prins, opsonderlinge cor=
rectie in absentie van prins
en deken.

Item zo wanneer men
een bode aankomst, zo zal
men hem zijn belofte doen
doen in deeder manieren.

Jk N. N. bode van deede

Ramer

Ramer en geselchap, be=
toon ik te Wesey, en mijn
prins, deken, en beleiers,
Wel en getrouwelyk te die=
nen, en te obedieren in al=
les dat zij mij bevelen zal=
len, ten beliafte van dien,
en het geselchap, en het de=
faat van de Ramer, welc
te beleeren, en al te doen
dat een goed bode behoort
te doen, ofte ten minsten
mijn selven opte geuen
ten correctie van prins
deken, met de beleiers, bij
mijner trouwe, eere, en kersten=
heid, also moet mij jerdus helpen.

Item

[fol.44v] [foto 46links]

rekeninge doende, als voorsz.
is.

[in marge: Art. 39] Item zo zal den prinse indient hem belieft, moogen stellen eenen stadhouder, die in zijne absentie prinse weezen zal, en die zal geöbediëert worden van het gezelschap voorsz., gelijk den prinse, op zonderlinge correctie in absentie van prinse en deken.

Item zoo wanneer men een bode aanneemt, zo zal men hem zijn belofte doen doen in deezer manieren.
Ik N.N. bode van deeze

[custode:] Kamer

[fol.45r] [foto 46rechts]

Kamer en gezelschap, be-
toon ik te weezen, en mijn
prinse, deken, en beleeders,
wel en getrouwelijk te die-
nen, en te obediëren in al-
les dat zij mij bevelen zul-
len, ten beliefte van dien,
en het gezelschap, en het se-
creet van de kamer wel
te beleeven, en al te doen
dat een goed bode behoord
te doen, ofte ten minsten
mijn zelven op te geeven
ter correctie van prinse,
deke, met de beleeders, bij
mijnder trouwe, eere, en kersten-
heid. also moet mij Jezus helpen.

[custode:] Item

Item de ghesellen die in de
de Kamer komen, die zullen
haar belofte doen in deeser ma-
nieren; en zeggen de volgende
Woroden:

Ik N.N. dit broederschap
onwaardig, bebove als een
Wettig man van eeren, alle
deere poingten en antigh-
len, Wel, getrouwelijk, desig-
belijk, en eerlijk, te onder-
houden, en in alles te volko-
men; mijn prinde, deken, &
met de beleeders, te obedieren
en gehoorzaam te weeren,
en t' secreet van dit bre-

derschap Wel

Wel te beleeven, of mij te
stellen tot conserve van
kenlieders, bij mijnder trou-
we, eere, en Kerstenheid.

Also moet mij Jeshu helpen.

Art: 40 Item wy is geordonneert
bij prinde, deken, en gemeen-
te Gildebroeders, midtsghaens
dat ex dikwils solite van
betaalinge valt en polven,
dat so wie zijn Kolve aan-
geslegen word, en niet toe
Kamer en komt, (het Wel-
ke is tot groot agterveel
der regenten) dat so wie
dat golvmeester is, die sal

gelve

[fol.45v] [foto 47links]

Item de gezellen die in deze kamer komen, die zullen haar belofte doen in deezer manieren; en zeggen de volgende woorden:

Ik N.N. dit broederschap onwaerdig, beloove als een wettig man van eeren, alle deeze poincten en articulen, wel, getrouwelijk, deugdelijk, en eerlijk, te onderhouden, en in alles te volkomen, mijn prinse, deken, met de beleders, te öbediëeren en gehoorzaam te weezen, en 't secreet van dit broe-

[custode:] derschap wel

[fol.46r] f[oto 47rechts]

wel te beleeven, of mij te stellen tot correctie van henlieden, bij mijnder trouwe, eere en kerstenheid. Alzo moet mij Jezus helpen.

[in marge: Art. 40] Item nog is geöordonneerd bij prinse, deken, en gemeene gildebroeders, midtsgaders dat er dikwils foute van betaalinge valt en colven, dat zo wie zijn kolve aangesleegeen word, en niet ter kamer en komt, (het welke is tot groot agterdeel der regenten) dat zo wie dat colfineester is, die zal

[custode:] zelve

Zelve in persoon ter Ra-
mer Komen, en zijn sege-
lein pronisdeken, of komt
hij niet om dat hem iet nood-
zaakelyk lichte, zo sal hij de
bode of iemand van de gadel-
ten geuen drie groote Vlaams,
Zonder vertrek, en doet hij
dat niet, zo sal 't ven re-
gent verleggen, en sal daar
voor hebben tien groote Hds.

Art. 45 Item nog is geordonneerd,
als dat men nu voortaan,
zoo wie een rolle toegeschikt
word van prinsse en deeken,
en dat goest tijds te Vomen,

Die

Die sal alle sondage en hei-
ligdagen ter Ramer Komen,
om te apporeeren, tot de lere
vure, 't welke sal Weeden
ter Klokke een naar noene,
op de boete van een grooten
(noodsaaken litzetteken) en
indien iemand eenige kott
doet van drinken, voor
dat het geordonneerd is,
dat sal op zijn eigen kott
zijn, en dat om die 3 Hds-
le, dat er geen adientie
en gespriet in 't apporee-
ren, door 't tenech dat er
gebeur, by klappen en min-

ken, en

[fol.46v] [foto 48links]

zelve in perzoon ter kamer komen, en zijn referen pronidseeren, of komt hij niet om dat hem iet noodzaakelijc lette, zo zal hij de bode of iemand van de gezellen geven drie groote vlaams, zonder vertrek, en doet hij dat niet, zo zal 't den regent verleggen, en zal daar voor hebben tien groote vls.

[in marge: Art. 41] Item nog is geöordonneerd, als dat men nu voortaan, zoo wie een rolle toegeschikt word van prinse en deeken, en dat goeds stijds te vooren,

[custode:] die

[fol.47r] [foto 48rechts]

die zal alle zondage en heiligdagen ter kamer komen, om te accordeeren, tot zekere uure, 't welke zal wezen ter klokke een naar noene, op de boete van een groote, (noodzaaken uitgesteeken) en indien iemand eenige kost doet van drinken, voor dat het geäccordeerd is, dat zal op zijn eigen kost zijn, en dat om die 's wille, dat er geen addiëntie en geschiet in 't accordeeren, door 't terreur dat er gebeurd, bij klappen en drin-

[custode:] ken, en

en ander ongehoor, en wie
daar mede drinkt, of in't
godelofras komt, zal mede
gelden als in't artiquil van
te volgen verhaalt is.

titel Item nog is geaffordeerd bij
voordien van prinsse, deken,
en't gemeene godelofras,
of het tot eenige tijden, ge-
beliden, nu of warmaals,
dat de regenten niet sullen
voordien waeren van geld,
zo dat van nu voortaan
elk gidelofras, het zij ge-
zuoren of goedwillig in-
leggen zal, des wecken voordien

Dag

Dag van triumphe of den
Jeeding, elk des struwers,
en dat tot behoefte van de
regenten, om tot haer voer-
deel te koopren met geres-
geld, vleesch, hoensoen, en
anders wat kenliken van
noode zal zijn, tot profijt
van de kamer, en dat in
afkorting van elken
Rostag.

[fol.47v] [foto 49links]

en ander ongehoor, en wie daar meede drinkt, of in 't gezelschap komt, zal meede gelden als in 't articul van de colven verhaald is.

[in marge: Art. 42] Item nog is geaccordeerd bij voorzien van prinse, deeken, en 't gemeene gezelschap, of het tot eenige tijden gebeurde, nu of naarmaals, dat de regenten niet wel voorzien waaren van geld, zo dat van nu voortaan elk gildebroeder, het zij gezworen of goedwillig inleggen zal, zes weeken voor den

[custode:] dag

[fol.48r] [foto 49rechts]

dag van triumphe of den feestdag, elk zes stuivers, en dat tot behoefte van de regenten, om tot haar voordeel te koopen met gereed geld, vleesch, hoendren, en anders wat henlieden van noode zal zijn, tot profijt van de kamer, en dat in afkortinge van elkerlij kosten.

registren of bladwijzen
der artikelen

Van den ordinaeren feest-
dag, op den bedruydenis dag, tit: 1

Van 't Verkiezen der reger-
vend met de tode, tit: 2

Wie in 't gilde komen magh
en waer in de zelve gehouden sijt, tit: 3

hoe en wanneer men uit het
gilde gaan magh, tit: 4

Wat hij spruikig is die behoore-
lijk uit 't gilde en parochie sjeit, tit: 5

Van 't bezzaaven der gildeboos-
den, en 't betaalen der doovgheden, tit: 6

Van

tafel

Van de kuuvelijken, en wat het
gilde en zij s'phuldigheij, tit: 7

Wat den prince Verberus sel-
ve in gebrueke bevoenen sijn, tit: 8

Wat de gezellen Verberuen
tey daerbaan niet komenne, tit: 9

Wat hij Verberus die des Ka-
mers segreeten openbaan, tit: 10

Van 't speelen en tuitge-
ven der rollen, tit: 11

Van 't speelen en overleuen
der rollen met de boeten, tit: 12

hoe de onkosten van 't speelen
zullen gesorgd worden, tit: 13

Van

[fol.48v] [foto 50links]

register of bladwijzer
der articulen

van den ordinaeren feest-
dag, op den besnijdenisdag,

Art. 1

van 't verkiezen der regeer-
ders met de bode,

Art. 2

wie in 't gilde komen mach
en waar in de zelve gehouden zijn

Art. 3

hoe en wanneer men uit het
gilde gaan mach

Art. 4

wat hij schuldig is die behoor-
lijk uit 't gilde en parochie scheid,

Art. 5

van 't begraaven der gildebroe-
ders, en 't betaalen der doodschuld,

Art 6

[custode:] van

[fol.49r] [foto 50rechts]

tafele

van de huwelijken en wat het
gilde en zij schuldig zijn,

Art. 7

wat den prinse verbeurd zel-
ve in gebreeke bevonden zijnde

Art. 8

wat de gezellen verbeuren
ter dagvaard niet komende

Art. 9

wat hij verbeurd die des ka-
mers secreeten openbaard

Art. 10

van 't speelen en uitgee-
ven der rollen.

Art. 11

van 't speelen en overleveren
der rollen met de boeten

Art. 12

hoe de onkosten van 't speelen
zullen gedoogd worden

Art. 13

[custode:] van

tafel

Van de keestie der gezellenen
waar die moet afgelegd worden Art. 54

Van de beleeders rekeninge
en proce de hae Art. 55

Van den koning te loeten, wat hij gelub-
dig is, en hoe men tax. jaett moet konen Art. 56

hoe den koning in 't gilde hem
houden zal, en van zijn feeste Art. 57

Van gulckigleis brecken en
storten Art. 58

6 dat elck op de feeste een lidteken of ge-
dicht moet prononciëren. tax. ordon-
nantie van den prinsce Art. 59

Van 't getal der gildebroeders en
extraordinaere liefhebbers Art. 20

Van

tafel

Van vloeken tegen springige wip-
den ontamelijke sieden. Zwaeren. Art. 25

Wat hij verbeurd die gaan adientie
an geest tax. bevelen van regenten Art. 22

Van het uit gaan op speelen
Van de gene die thuis blijven Art. 23

Waar in de extraordinaere lief-
hebbers gehouden zijn Art. 24

Wat zij kinderen die appellen
ten willen van de regende storm Art. 25

Wat hij verbeurd die om zijn
kamenstried gezocht met wraem Art. 26

Van 't affordeeren met den boekhou-
der ontsonder der rollen Art. 27

Hoe

[fol.49v] [foto 51links]

tafel

van de kwestie der gezellen en
waar die moet afgelegd worden

Art. 14

van de beleeders rekeninge
en proseduure

Art. 15

van de koning te looten, wat hij schul-
dig is, en hoe men ter feest moet komen

Art. 16

hoe den koning in 't gilde hem
houden zal, en van zijn feeste

Art. 17

van gulzigheid, breeken en
storten

Art. 18

dat elk op de feeste een liedeken of ge-
digt moet prononchiëren ter ordon-
nantie van den prinse

Art. 19

van 't getal der gildebreders en
extraördinaere liefhebbers

Art. 20

[custode:] van

[fol.50r] [foto 51rechts]

tafel

van vloeken liegen schimpige woor-
den en ontamelijke eeden zweeren.

Art. 21

wat hij verbeurd die geen addientie
en geeft ter bevelen van regenten

Art. 22

van het uit gaan op speelen en
van de gene die 't huis blijven

Art. 23

waar in de extraördinaere lief-
hebbers gehouden zijn

Art. 24

wat zij verbeuren die appellee-
ren willen van de regeerders vonnis.

Art. 25

wat hij verbeurd die om zijn
kamerschuld gezocht moet worden

Art. 26

van 't accordeeren met den boekhou-
der en 't zenden der rollen

Art. 27

[custode:] Hoe

tafel

Hoe elk den prince en regerend
gehoordenam moet zijn. — — — — — Art: 28

Van de ordonnansen der artijulen
tot voordeel en paffijt van tijde. — — — — — Art: 29

Hoe men den feestdag magh
veretten. — — — — — Art: 30

Van het verlooten der
Koleven. — — — — — Art: 35

Van het sententieren der gildetradies
dieken onlijffelijck of onmenslijck gedaagen. — — — — — Art: 34

Van de handen der Koleven en van
de verbeuten. — — — — — Art: 33

Van de maniere van prijs
op hangen. — — — — — Art: 36

Hoe men de in de Kamer gedenken
beveijgen sal. — — — — — Art: 35

Van

tafel

Van de onderscheiden der prins-
ten en artijulen. — — — — — Art: 36

Hoe den prince gehoorden is
zijn belofte te doen. — — — — — Art: 37

Hoe den deeken zijn belofte
doen moet en van het maeken der beloven. — — — — — Art: 38

Van de stellen van een st. d. d.
der en hoe men die gehoorening moet
zijn, en hoe de bode en de gedenken
belofte moeten doen. — — — — — Art: 39

Van het betaalen der Koleven
en de ordens van van. — — — — — Art: 40

Van de ordonnantien der
len, en de affordeeren der beloven. — — — — — Art: 41

Van geld te verduchieten, als
de regerendens believen sal. — — — — — Art: 42

Einde

[fol.50v] [foto 52links]

tafel

Hoe elk den prinse en regeerders
gehoorzaam moet zijn. Art. 28

van 't ordonneeren der articulen
tot voordeel en profijt van 't gilde Art. 29

Hoe men den feestdag mach
verzetten Art. 30

van het verlooten der
kolven . Art. 31

van het sententiëeren der gildebroeders
die hun onloffelijk of onëerlijk gedraagen. Art. 32

van 't houden der kolven en van
de verbeurten. Art. 33

van de maniere van prijs
op hangen Art. 34

Hoe men vreemde kamergezellen
bevrijden zal. Art. 35

[custode:] Van

[fol.51r] [foto 52rechts]

tafel

van 't onderhouden der punc
ten en articulen. Art. 36

Hoe den prinse gehouden is
zijn belofte te doen. Art. 37

Hoe den deeken zijn belofte
doen moet en van het maaken der beleders Art. 38

van 't stellen van een stadhou-
der, en hoe men die gehoorzaam moet
zijn, en hoe de bode en de gezellen haar
belofte moeten doen. Art. 39

van het betaalen der kolven
en de orders daar van Art. 40

van de ordonnantien der rol-
len, en 't accordeeren der zelve Art. 41

van geld te verschieten als 't
de regeerders believen zal. Art. 42

Einde